

Kaapverdië

Guido Derksen

Michael Kooren (fotografie)

DO
MI
NI
CU
S

Inhoud

KAAPVERDIË

- ▶ De schitterende stranden van Sal en Boa Vista
- ▶ Praia, hoofdstad op basaltplateaus
- ▶ Weemoedige *morna*, opzweepende *funaná*
- ▶ Het woeste berglandschap van Santo Antão
- ▶ Lekker: *cachupa* en *grogue*
- ▶ Fascinerende vulkaan op Fogo

- 7 Kaarten & plattegronden
- 9 Woord vooraf
- 1** **11 Een handvol grillige rotsen in de oceaan**
 - 12 Geografie
 - 12 Landschap
 - 13 Infrastructuur
 - 14 Klimaat
 - 15 Flora en fauna
 - 17 Demografie, etniciteit en sociale structuur
 - 20 Taal en religie
 - 21 Economie, bestuur en politiek
- 2** **27 Van Atlantische handelspost tot vergeten archipel**
 - 28 Hesperias
 - 28 Portugezen
 - 29 Nieuwe zeemachten
 - 30 Speelbal van Europa
 - 30 Napoleon
 - 31 Emigratie en honger
 - 31 Groeiend zelfbewustzijn
 - 33 Fragiel middeninkomensland
- 3** **35 Morabeza, morna en cachupa**
 - 36 Cultuur
 - 39 De Kaapverdise keuken
- 4** **45 Santiago**
 - 46 Geschiedenis
 - 46 Oriëntatie
 - 47 Praia
 - 53 Cidade Velha en het zuiden
 - 58 Tarrafal en het noorden
- 5** **65 Sal**
 - 66 Geschiedenis
 - 68 Oriëntatie
 - 69 Zuidelijk Sal
 - 73 Noordelijk Sal
- 6** **79 Boa Vista en Maio**
 - 80 Boa Vista
 - 86 De noord- en oostkust
 - 88 Het binnenland en de zuidkust
 - 91 Maio
- 7** **101 São Vicente, Santa Luzia en São Nicolau**
 - 102 São Vicente
 - 103 Oriëntatie
 - 104 Mindelo en het westen
 - 113 Santa Luzia
 - 113 Branco en Raso
 - 114 São Nicolau
- 8** **125 Santo Antão**
 - 126 Geschiedenis
 - 127 Oriëntatie
 - 128 Het zuiden en het westen
 - 130 Het noorden en noordoosten
- 9** **141 Fogo en Brava**
 - 142 Fogo
 - 144 São Filipe
 - 146 Chã das Caldeiras en Pico de Fogo
 - 149 Rond het eiland
 - 150 Brava
- i** **160 Algemene informatie**
- r** **171 Register**

Kaarten & plattegronden

8	Kaapverdië	92	Maio
12	Kaapverdië in de regio	102	São Vicente en Santa Luzia
48	Santiago	106	Mindelo
49	Praia	114	São Nicolau
68	Sal	127	Santo Antão
81	Boa Vista	144	Fogo en Brava

Kaapverdië

Woord vooraf

Niet zo lang geleden was Kaapverdië nog een van de allerarmste landen van Afrika. Sinds enkele jaren is daar verandering in gekomen. Het land is flink gestegen op de economische ranglijsten en wordt nu als voorbeeld gezien voor andere Afrikaanse landen. Een van de oorzaken van de vooruitgang is het toerisme, dat de fraaie stranden van de Kaapverdische eilanden Sal en Boa Vista en de imposante landschappen van eilanden als Santo Antão en Fogo heeft ontdekt. Vooral op de eilanden met de mooie stranden zijn nieuwe hotels gebouwd, maar gelukkig is het allemaal nog kleinschalig, en dat is nu juist de charme van Kaapverdië. Alle negen bewoonde eilanden van de archipel zijn overzichtelijk, óók de twee grote steden van het land – de hoofdstad Praia op het eiland Santiago en de tweede stad Mindelo op het eiland São Vicente.

De Kaapverdische cultuur laat hiernaast een aantrekkelijke mix zien van Afrikaanse en Europese invloeden, waarbij het voormalige koloniale moederland Portugal een duidelijk stempel drukt op het Europese deel. De bevolking is vriendelijk en open, zonder opdringerig te zijn. Kaapverdiërs maken de bezoeker graag deelgenoot van hun levensgevoel, *morabeza*, wat zoveel betekent als 'gastvrij, open, ongedwongen en relaxed'. Voeg daarbij het warme klimaat, de blauwe oceaan en de levendige muzieksceen, en het is niet verwonderlijk dat Nederlanders en Belgen er een fijne nieuwe zonbestemming bij hebben gekregen. En dat op slechts zes uur vliegen vanaf Noordwest-Europa!

Guido Derksen

Guido Derksen studeerde sociale geografie en is werkzaam in de journalistiek. Voor Dominicus schreef hij ook de reigidsen *Aruba, Curacao en Bonaire, Gambia en Senegal, Ierland en Noord-Ierland, Kroatië, Sicilië, Sint-Maarten, Saba en Sint-Eustatius en Slovenië*.

Kaapverdië in de regio

GEOGRAFIE

De tien Kaapverdische eilanden variëren in grootte van 35 km² (Brava) tot 990 km² (Santiago). Ter vergelijking: het eiland Texel is 170 km². Tezamen beslaan de Kaapverdische eilanden 4033 km², verspreid over een zeegebied van 58.000 km². Ter vergelijking: Nederland is 41.526 km² groot, de omvang van België is 30.528 km².

Kaapverdië is genoemd naar Cap Vert, de Groene Kaap, de uiterste westpunt van het Afrikaanse continent bij de Senegalese hoofdstad Dakar. Het dichtstbijzijnde eiland van Kaapverdië (Boa Vista) ligt er namelijk 460 km vandaan, op een breedtegraad – tussen de 14 en 18 graden noorderbreedte – die van

Senegal naar het Caribisch gebied loopt. Het eiland dat het verste van Senegal af ligt, op 830 km, is Santo Antão.

Samen met de andere eilanden en eilandengroepen van vulkanische oorsprong in de oostelijke Atlantische Oceaan vormt de Kaapverdische archipel het zogenaamde Macaronesië ('Gelukzalige Eilanden'). De andere eilanden en eilandengroepen die hiertoe behoren zijn de Azoren, Madeira, de Canarische Eilanden en de Ilhas Selvagens (een kleine Portugese eilandengroep tussen Madeira en de Canarische eilanden).

LANDSCHAP

De Kaapverdische archipel heeft een vulkanische oorsprong. Diep onder de oceaan zijn op dit deel van de Afrikaanse tektonische plaat vulkanen omhoog gestuwd die uiteindelijk boven de zeespiegel uitkwamen, waarna wind en water aan hun schurende en slijpende erosiewerk begonnen. De Kaapverdische eilanden zijn overigens niet in hetzelfde tijdperk ontstaan. Integendeel, er zijn grote verschillen in ouderdom. De oostelijke eilanden Boa Vista en Sal zijn naar schatting al zo'n 26 miljoen jaar geleden ontstaan, São Nicolau is pakweg 12 miljoen jaar oud, en Fogo is pas 100.000 jaar geleden boven de oceaan uitgekomen. In geologische termen is het daarmee een piepjong eiland. Het is nog volop in ontwikkeling, want de vulkaan van Fogo is actief; de laatste uitbarstingen waren in 1995 en eind 2014.

Mede vanwege de verschillen in ouderdom zijn er behoorlijke landschappelijke verschillen tussen de diverse Kaapverdische eilanden. De oostelijke eilanden Sal, Boa Vista en Maio zijn de oudste eilanden. Hier zijn de vulkanische pieken die er ooit waren weggeërodeerd tot lage, kale heuvels. Het hoogste punt van Boa Vista is bijvoorbeeld de Monte Estância, een bult van 387 m. Voor de rest zijn deze drie eilanden vlak. Ze zijn bovendien erg droog, want er valt nauwelijks regen. Ook is er veel zand aanwezig, aangevoerd door winden vanuit de Sahara en aangespoeld vanuit het onderzeese plateau waarop de oostelijke 'zandeilanden' liggen. Uit toeristisch oogpunt is dat zand een zegen, want Sal, Boa Vista en Maio bezitten de mooiste witte zandstranden van Kaapverdië. Ook zijn er interessante zandduingebieden, vooral op Boa Vista, die hier en daar de indruk wekken dat je je in de woestijn bevindt.

De jongere eilanden van Kaapverdië zijn veel ruiger en grilliger dan de oostelijke zandeilanden. Ze bestaan voornamelijk uit donkere basaltrotsen en gekartelde bergketens. Santo Antão spant de kroon; de bergpieken steken hier tot bijna 2000 m de lucht in. Ook hoofdeiland Santiago, São Nicolau en het kleine Brava zijn behoorlijk grillig. De bergketens op deze eilanden worden doorsneden door diepe rivierkloven en -valleien, de zogenaamde *ribeira's*. São Vicente is wat ouder en iets minder bergachtig dan zijn buureilanden. Buitenbeentje is het jonge eiland Fogo, in feite één grote vulkaan. Op de rand van de enorme caldera (grote, komvormige krater die ontstaat na het instorten of exploderen van de top van een vulkaan) centraal op het eiland rijst de actieve Pico de Fogo omhoog, met 2829 m het hoogste punt van Kaapverdië. In tegenstelling tot Sal, Boa Vista en Maio hebben de andere eilanden nauwelijks witte stranden. Als er al stranden zijn, bestaan ze voor het overgrote deel uit zwart vulkanisch zand.

Wél zijn deze Kaapverdische eilanden, net als de drie oostelijke eilanden, erg droog. Alleen tegen de noordoostelijke hellingen van Santo Antão en Fogo, en in de valleien in de binnenlanden van Santiago, São Nicolau en Brava valt wat meer regen. Hier vindt de meeste landbouw plaats. Dit is Kaapverdië op z'n groenst.

INFRASTRUCTUUR

De Kaapverdische eilanden hebben in het verleden kunnen profiteren van hun ligging, op een kruispunt van trans-Atlantische routes. De havens van Praia en São Vicente hebben er hun bestaansrecht aan te danken. Na een terugval aan het einde van de 19de en in de 20ste eeuw zitten de havens de laatste jaren weer een beetje in de lift, mede dankzij investeringen in faciliteiten voor scheepsreparatie op São Vicente.

Belangrijker tegenwoordig zijn de internationale vliegvelden van Kaapverdië. De eilanden Santiago en Sal hebben er al langer een, en in december

Santiago

Santiago is het grootste en belangrijkste eiland van Kaapverdië. Hier stichtten de Portugezen in de 15de eeuw hun eerste koloniale nederzetting buiten Europa. De hoofdstad Praia ligt op dit eiland. Er zijn minder toeristen dan op Sal of Boa Vista, want Santiago heeft niet zulke mooie stranden als de oostelijke 'zandeilanden', maar toch is er veel te beleven. Het eiland is namelijk een staalkaart van wat Kaapverdië te bieden heeft. Praia kent een stadsleven met een Portugees-Afrikaans sausje, in het zuiden staat de oude koloniale nederzetting Cidade Velha op de Werelderfgoedlijst, centraal op Santiago tref je een grillig berglandschap met groene, vruchtbare valleien ertussenin, en in het noordwesten is bij Tarrafal een van de betere stranden te vinden. Als je dus van afwisseling houdt maar geen tijd of mogelijkheden hebt om veel verschillende eilanden te bezoeken, is Santiago een goede bestemming, al dan niet in combinatie met bijvoorbeeld Sal of Boa Vista.

< Vissersboten op het strand van Tarrafal.

Assomada en Centraal Santiago

Vanuit Praia loopt een goede hoofdweg dwars over het eiland naar het noordwesten, naar Tarrafal. Het eerste deel van de weg is het landschap nog vrij eentonig en kaal, maar na een kilometer of tien wordt het steeds mooier. Bij Curral Grande en Ribeira Chiqueiro buigt de weg naar het noordwesten. Er is ook een vertakking naar Pedra Badejo aan de noordoostkust, maar die route is minder interessant.

De eerstvolgende plaats van belang is **São Domingos**, gelegen in een mooie groene vallei tussen grillige bergpieken. Het is goed te zien dat er in dit centrale deel van Santiago meer water aanwezig is, want er wordt volop landbouw bedreven. Gewassen die geteeld worden, zijn onder meer mais, bonen, suikerriet, bananen, papaja's, mango's en avocado's. São Domingos staat ook bekend om de kleinschalige aardewerkindustrie.

Vanuit São Domingos kun je naar het westen een schitterende zijweg over de bergrug nemen naar Rui Vaz, een dorpje in het centrale bergmassief. Het ligt op de rand van het **Parque Natural da Serra de Pico da Antónia**, een beschermd natuurgebied rond de Pico da Antónia. Deze robuuste klomp is met 1394 m de hoogste berg van Santiago. Wandelen is mogelijk in het gebied, ook naar de top van de Pico, maar het is verstandig een gids te huren. De wandeling naar de top van de Monte Xota is eenvoudiger.

Na São Domingos gaat de hoofdweg over het eiland verder langs een paar dorpen. Bij São Lourenço dos Órgãos is weer een afslag richting Pedra Badejo aan de noordoostkust, die door de vallei van de Ribeira Seca voert. Halverwege kom je langs een stuwmeer, waarvan de 26 m hoge dam door ingenieurs uit de Volksrepubliek China is aangelegd. Er staat een klein Chinees paviljoentje bij, als een soort handtekening van de gulle gevers.

Als je niet naar de noordoostkust gaat maar de hoofdweg blijft volgen, bereik je ruim een kilometer verderop João Teves. Net na dit dorp gaat een zijweg links naar **São Jorge dos Órgãos**, een aangenaam dorp in een mooie vallei aan de voet van de Pico da Antónia. Er groeien hoge bomen, er bloeit volop bougainville en in het groen staat een verzorgd lichtblauw kerkje, maar de belangrijkste bezienswaardigheid is de **Jardim Botânico Nacional**, de nationale botanische tuin, net voorbij het dorp links. De prachtige tuinen liggen tegen de hellingen van het bergmassief en horen bij een agrarisch onderzoeksinstituut. Ze zijn ook voor niet-botanici een bezoek waard, want overal groeien en bloeien prachtige planten, fluiten de vogels en heb je uitzicht op de bergtoppen.

Ga je vanuit São Jorge dos Órgãos nog verder de bergen in, dan eindigt de weg bij het gehucht Longueira. Je treft hier een nieuw kerkje met twee torentjes en een driedimensionale Heilige Geest tegen de gevel. Op 100 m afstand is een uitzichtspunt (*miradouro*) dat een panorama biedt over het berglandschap.

Uitzicht vanuit de botanische tuin van São Jorge dos Órgãos.

Terug op de hoofdweg over het eiland passeer je na João Teves een bergrug, waarna de route afdaalt naar **Assomada**. Dit is een van de mooiste stukken weg op Santiago, met fraaie vergezichten op de bergen en valleien van centraal-Santiago. Voorbij de passage over de bergrug steekt een grillige rotspartij uit boven het mooi gelegen dorp Pico. Vanwege de gelijkenis met zijn standbeeld in Lissabon is de rots vernoemd naar de markies van Pombal, een geparfumeerde Portugese staatsman uit de 18de eeuw.

Assomada zelf is een prettige plaats in het midden van het eiland. De plaats heeft sinds kort de status van stad en is na Praia en Mindelo (op São Vicente) de derde stad van Kaapverdië. Toch heeft Assomada geen stadse uitstraling; daarvoor is het te klein en zijn er te weinig hoge gebouwen. De plaats ligt grotendeels op een plateau en bezit, zoals bijna elke zichzelf respecterende plaats in Kaapverdië, een centraal plein. Aan het prettige plein staat de oude Igreja Nossa Senhora de Fátima, uiteraard in Portugese stijl gebouwd. Café Central, naast de kerk, is een van de sfeerrijkste cafés van het eiland. Je vindt er goede snacks en zelfs Oranjeboom-bier. Een blok voorbij het plein is de gemeentelijke markt beslist bezienswaardig. Je kunt er een veelheid aan tropische vruchten en etenswaren krijgen, waaronder maniok, cassave, vruchten van de baobab en zuurzak. Op woensdagen en zaterdag wordt het stadscentrum omgetoverd in een nog veel grotere streekmarkt en dan krijgt Assomada pas écht stadse trekjes.

5

CAPELA DE SÃO JOSÉ

Sal

5

Het epicentrum van het opkomende toerisme in Kaapverdië is Sal. Zon, een internationaal vliegveld, witte zandstranden, een stuk of wat investeerders die nieuwe hotels willen bouwen en restaurants willen openen: meer is er niet nodig om een zombestemming te worden. Meer is er ook bijna niet op Sal, want afgezien van de fraaie stranden is er geen landschappelijk schoon. Er zijn ook geen mooie steden, schilderachtige dorpen of bijzondere culturele voorzieningen. Zon, zee en strand, dat is waarvoor je naar Sal gaat. Of wind, want het eiland is een topbestemming voor wind- en kitesurfers. Wil je meer dan zon, zee, strand of wind, dan is het verstandig een vakantie op Sal te combineren met een bezoek aan een of meer andere Kaapverdise eilanden.

Sal

ORIËNTATIE

Sal heeft een oppervlakte van 216 km². Het eiland is iets minder dan 30 km lang en ongeveer 4 tot 12 km breed; de zuidelijke helft is een stuk smaller dan de noordelijke helft. Het vliegveld ligt min of meer in het midden. Helemaal in het zuiden ligt de toeristenplaats Santa Maria langs het mooiste

strand van Sal. Net even buiten Santa Maria is Kite Beach, aan de oostzijde van het eiland, vermaard onder kite- en windsurfers. Rond Santa Maria zijn verder zandduinen en voormalige zoutpannen aanwezig. Bij het plaatsje Murdeira, een paar kilometer naar het noordwesten, zijn ook nog wat strandjes te vinden langs de Baía da Murdeira.

De hoofdstad Espargos bevindt zich net ten noorden van de luchthaven, rond een hoge rots, de Monte Curral. Ten westen van Espargos ligt de havenplaats Palmeira. Ten oosten van de hoofdstad zijn bij Pedra de Lume in een oude vulkaanrater de rijkste zoutpannen van het eiland en een pekmeer te vinden. Deze interessante zoutwinningsplaats staat op de nominatie opgenomen te worden op de Werelderfgoedlijst van UNESCO.

Het noordelijke deel van Sal voorbij de genoemde plaatsen is onherbergzaam, kaal en verlaten. Er lopen geen geasfalteerde wegen, maar er kan wel stevig rondgecrosst worden op quads of in fourwheeldrives.

ZUIDELIJK SAL

Santa Maria

Wie vakantie viert op Sal, zal hoogstwaarschijnlijk in Santa Maria verblijven. Hier bevindt zich het leeuwendeel van de hotels, appartementen, restaurants en cafés, uiteraard vanwege het mooie strand langs de baai.

Stel je bij Santa Maria geen Benidorm, Torremolinos of Albufeira voor, want zoals bijna alles in Kaapverdië is het nog steeds kleinschalig en overzichtelijk. Er staat geen enorme hoogbouw, er zijn geen files en je struikelt niet over de badgasten. De plaats is ruim van opzet, met langs de kust de meeste grote hotels. In de straten erachter wonen de beter gesitueerden en je treft er restaurants, cafés en winkeltjes aan. Nog verder landinwaarts zijn de armere inwoners van de plaats gehuisvest; de mensen met de eenvoudige baantjes in de toeristenindustrie.

Hart van Santa Maria is het naamloze plein in het midden van Rua 1 de Junho, met aan de zuidzijde het begin van Rua 15 de Agosto. Aan deze zuidkant van het plein is het Ocean Café een markant herkenningspunt. 's Avonds is het misschien wel de gezelligste plek van het hele eiland. Boven het café zijn ook enkele prachtig ingerichte suites te huur. Bij de noordoosthoek van het plein vind je aan Rua 1 de Junho de Mercado Genuine, een klein marktje met eetcafé waar uitsluitend Kaapverdiaanse producten verkocht worden. Souvenirs in andere souvenirshops zijn doorgaans niet uit het land zelf maar uit West-Afrika afkomstig. Dit soort koopwaar wordt trouwens vaak door nogal opdringerige verkopers uit landen als Senegal en Guinee-Bissau aan de man gebracht. Niet zelden blijven ze argeloze toeristen op straat hardnekkig volgen, totdat er iets verkocht is of écht duidelijk is geworden dat er geen belangstelling bestaat.

PRAKTISCHE INFORMATIE

VERVOER

Sal is alleen per vliegtuig te bereiken, want regelmatige veerverbindingen met andere eilanden zijn er niet. Vanaf het eiland kun je met het maatschappijtje Cabo Verde Express dagtrips maken naar andere eilanden, bijvoorbeeld Fogo of Santiago. De Spaanse maatschappij Binter biedt verbindingen met andere eilanden met een vliegveld, al dan niet met overstap in bijvoorbeeld Praia, www.binter.cv.

Bij de luchthaven zijn taxi's; reken op een prijs van 8 tot 10 euro naar Santa Maria en 2 tot 3 euro naar Espargos. Je kunt ook naar de doorgaande weg lopen en daar een aluguer aanhouden, het lokale transport op de Kaapverdische eilanden in de vorm van kleine passagiersbusjes en pick-uptrucks met bankjes achterop. Daarmee rijd je voor 100 CVE (minder dan een euro) naar Santa Maria, maar waarschijnlijk moet je wel even in de zon wachten voordat er een aluguer langskomt. Tussen Santa Maria en Espargos rijden regelmatig alugueres, tegen een vaste prijs van 100 CVE per passagier. In Santa Maria staan ze bij de BCA Bank aan het begin van de plaats, in Espargos is de verzamelplaats het plein bij hotel Atlântico en het gemeentehuis. Veel minder frequent rijden er alugueres tussen Espar-

gos en Palmeira, en naar Pedra de Lume is slechts sporadisch vervoer.

In Santa Maria zijn fietsen, scooters, auto's en quads te huur.

ACCOMMODATIE

Santa Maria

Verreweg de meeste overnachtingsgelegenheden bevinden zich in en bij Santa Maria, in het zuiden. Het oudste luxehotel van Sal, centraal in Santa Maria, is **Hotel Morabeza**, door Belgen opgezet, www.hotelmorabeza.com. Het prachtige onderkomen ligt uitgesmeerd over een groot terrein direct aan het strand. Mooie tuinen, drie zwembaden, 121 smaakvol ingerichte kamers en suites en drie uitstekende restaurants.

Mooi gelegen aan zee is het **Odjo d'Água**, met restaurant boven het water, www.odjodagua-hotel.com. **Pension Alizés** is een van de iets goedkopere overnachtingsopties die je in Santa Maria aantreft, www.pensao-les-alizes.com. Windsurfers haasten zich naar **Recidencial Cristal de Sal** of het **Surfactivity Guest House** (www.surfactivity.it), beide bij het oostelijke strand van Santa Maria. Wie wil vergeten dat hij in Kaapverdië is, kan overnachtingen boeken in het nieuwe **Hilton Cabo Verde Sal Resort**, dat van alle gemakken is voorzien (de hotelweb-

site is te vinden via www.hiltonhotels.com).

Aan de westkust boven Santa Maria liggen het grote **Meliã Tortuga Beach Hotel**, www.tortugabeachresort.com, het nog veel grotere **Vila Verde Resort** (eigenlijk koop- en time-sharing-appartementen, die via touroperators als gewone accommodatie verhuurd worden zolang ze niet verkocht zijn), twee grote **Oasis Atlantico-hotels** (www.oasis-atlantico.com) en het **Dunas Beach Resort**, www.dunasbeachresort.com. Verder noordwaarts kom je **Murdeira Village Resort** tegen, www.murdeiravillage.com.

Espargos

In het hoofdstadje Espargos kun je overnachten in enkele guesthouses en pensions, waaronder **Recidencial Monte Sintinha** met goed restaurant beneden, barviolao@cvtelecom.cv, **Recidencial Central** en **Pensao Paze Bem**, gerund door katholieke nonnen, pensao pazbem@cvtelecom.cv.

ETEN EN DRINKEN

Santa Maria

Eten doe je het beste in Santa Maria. **Restaurant Le Prive**, Rua 15 de Agosto 20, staat hier te boek als het beste restaurant van Sal. **GEKO Gourmet**, Djadsal Moradias, Bloco B, heeft eveneens een goede reputatie. Restaurant **Barracuda**, aan de oostkant van de pier op het strand, is een andere leuke eetgelegenheid met een uitgebreide menukaart. In het res-

taurant van hotel **Odjo d'Água** kun je boven de zee eten. De meeste hotels hebben trouwens goede restaurants, waar je ook gewoon kunt binnenlopen als je geen gast van het hotel bent. Landinwaarts zijn in de straten achter het strand van Santa Maria allerlei aardige eetgelegenheden, meestal wat goedkoper dan aan het strand. Je komt er pizzeria's tegen, ijssalons, snackbars en andere gelegenheden. Aan het centrale plein is het trendy **Ocean Café the place to be**. Het is er bijna altijd gezellig en druk, je kunt er prima eten en regelmatig is er livemuziek. Boven het café worden enkele prachtige, door een Italiaanse designer individueel vormgegeven suites verhuurd, www.oceancafe.com.

Voor een goede, grote en goedkope caipirinha ga je naar het eenvoudige tentje aan het strand voor hotel Morabeza.

Espargos

Buiten Santa Maria tref je in Espargos enkele fatsoenlijke eetgelegenheden, bijvoorbeeld **Salinas**, Esplanada Bom Dia en zeker restaurant **Amelia**, op de benedenverdieping van Recidencial Monte Sintinha. Ook goed is **Benvass Restaurante**, Rua Abel Jassy 20.

Overig Sal

In Pedra de Lume is restaurant **Cadamosto** de aangewezen plek voor een behoorlijke maaltijd. Palmeira heeft het Italiaanse restaurant **Da Romano**.

Het binnenland van Boa Vista is ruig en kaal.

kort een voet aan de grond gekregen, want recent is het eerste grote hotel geopend, het luxueuze Riu Touareg. In dit allinclusivevijfsterrenresort met 881 kamers moet je je 24 uur per dag vermaken in de zwembaden, restaurants, spa- en sportvoorzieningen enzovoort, want in de wijde omtrek is niets te vinden. Op het fraaie strand na natuurlijk. Jammer dat de toeristische ontwikkeling hier ten koste lijkt te gaan van de zeeschildpadden die hier jaarlijks eieren leggen.

Aan de oostzijde wordt Praia Lacação begrensd door Ponta Pesqueiro, waarna de zuidkust tot aan Ponte Ervatão opnieuw uit talloze kilometers eenzame witte stranden bestaat, Praia de Curral Velho en Praia de João Barrosa. De dorpjes waarnaar de stranden werden genoemd, zijn al heel lang geleden door de bewoners verlaten.

Ga je bij Praia de Santa Mónica westwaarts, dan kom je via Praia do Curralinho bij de zuidwestelijke hoek van het eiland. Hier ligt **Praia Varandinha**, opnieuw een schitterend zandstrand, ditmaal met rotspartijen erbij waar je schaduw kunt vinden in een paar ondiepe grotten. Het strand gaat over in de Dunas de Chaves, het spectaculaire zandduingebied onder Praia da Chave (zie p. 82).

MAIO

Het eiland Maio is een van de drie oostelijke zandeilanden. Net als Sal en Boa Vista heeft het witte stranden, maar voor de rest valt er weinig te beleven. Er zijn duingebieden, maar minder spectaculair dan op Boa Vista, er zijn zoutpannen en er is een stadje, Vila do Maio. De ontwikkelingen in het toerisme zijn grotendeels aan de neus van Maio voorbijgegaan, ook al ligt het eiland op maar 25 km oftewel 10 minuten vliegen van Santiago. Er begint aarzelend wat verandering in de situatie te komen, nu projectontwikkelaars de potentie van de stranden hebben ontdekt, maar het zal nog wel een paar jaar duren voordat er écht iets van de grond komt. Voordat het zover is, heb je de meeste stranden van het eiland bijna voor jezelf als je een bezoek aan Maio brengt.

Het fort in Vila do Maio.

Geschiedenis

Na de ontdekking van Maio gebeurde in de 15de en de 16de eeuw weinig op het eiland. De Portugezen lieten er koeien en geiten los die zich tegoed mochten doen aan de vegetatie en zich konden voortplanten. Nadat het groen was opgegeten en de vlees- en huidenproductie stilviel, waren het de Engelsen die vanaf eind 16de eeuw het royaal aanwezige zout begonnen te exploiteren. Het zout bevond zich vooral in het zoutmeer in het zuidwesten van het eiland, waar een nederzetting ontstond, Porto Inglês ('Engelse Haven'). Een paar eeuwen lang kwamen en gingen Engelse schepen naar en van Maio, hun ruimen vol met zout voor Amerika, de Britse kolonies in het Caribisch gebied en Afrika. Portugal had weinig belangstelling voor het eiland en liet hen begaan. In de 19de eeuw ging het bergafwaarts met de zoutwinning, want Brazilië kwam op als zoutproducent en stelde tegen het einde van die eeuw hoge tariefmuren in tegen geïmporteerd zout van elders. Maio raakte in de 20ste eeuw in de vergetelheid en zag een groot deel van de bevolking wegtrekken, mede onder invloed van periodes van droogte en hongersnood. Pas nu gloort er weer wat licht aan het einde van de tunnel, want de mooie stranden van het eiland zouden in de toekomst een nieuwe, toeristische bron van inkomsten kunnen betekenen. Het wordt dan een hele kunst om ervoor te zorgen dat fragiele ecosystemen, onder meer van belang voor het voortbestaan van de zeeschildpad, niet aangetast worden.

CESÁRIA ÉVORA: ZANGDIVA OP BLOTE VOETEN

Misschien wel de bekendste ingezetene van Kaapverdië aller tijden is Cesária Évora. Als grande dame van de Kaapverdische muziek is ze in ieder geval de bekendste artieste uit het kleine land. Évora werd op 27 augustus 1941 in Mindelo in een arm gezin met zes kinderen geboren. Rond haar twintigste had ze daar een naam opgebouwd als zangeres,

met een repertoire van traditionele morna's (Kaapverdische blues, verwant aan de Portugese fado) en coladera's (pakkende dansliedjes). Ze trad op voor de lokale radio en voor de passagiers van cruiseschepen die Mindelo aandeden. Évora zong vooral in het Creools, maar bracht ook nummers uit in het Portugees en soms in het Frans.

Met haar ongeschoolde, maar prachtige stem brak de zangeres pas op wat latere leeftijd internationaal door, halverwege de jaren 80, maar toen werd ze ook echt een grote ster. Haar werk werd door verschillende bekende dj's geremixt en ze werkte samen met artiesten als Bonnie Raitt, Marisa Monte en Kassav'. Évora had de gewoonte om bij optredens op blote voeten het podium te betreden en werd daarom toepasselijk de 'diva op blote voeten' genoemd. 'Queen of morna' was een van haar andere bijnamen. Na een eerdere nominatie in 1995 won Évora in 2004 een Grammy Award voor het album *Voz d'Amor*, een onderscheiding die de Kaapverdianen het gevoel gaf dat ze eindelijk op de wereldkaart stonden. De diva bleef echter altijd eenvoudig en had de deur van haar woning in Mindelo altijd openstaan voor mensen die een praatje wilden komen maken.

Op 17 december 2011 overleed de zangeres op 70-jarige leeftijd aan hartfalen, vermoedelijk het gevolg van een leven lang roken. Duizenden mensen woonden haar uitvaart bij en het vliegveld van São Vicente werd op 12 maart 2012 omgedoopt in Cesária Évora Airport.

MINDELO EN HET WESTEN

Cesária Évora Airport en Baía São Pedro

São Vicente heeft een ongebruikelijk grote luchthaven voor zo'n klein eiland. Er kunnen grote toestellen landen waardoor het noordwestelijke deel van Kaapverdië inmiddels ook ontdekt is door chartermaatschappijen en touroperators. Het vliegveld is vernoemd naar Cesária Évora, de grande dame van de Kaapverdiaanse muziek en dochter van het eiland. Voor de entree van het luchthavengebouw staat een groot beeld van de zangeres.

Ten zuidwesten van de luchthaven ligt de Baía São Pedro. Aan de oostzijde ligt het vissersdorpje São Pedro, een kluitje gekleurde en grijze huizen, een bar, een hotel (het Aquiles Eco Hotel) en een winkeltje.

Vanaf San Pedro loopt helemaal tot aan het westelijke einde van de baai een mooi zandstrand, misschien wel het mooiste van São Vicente. Wees voorzichtig met zwemmen, want er schijnen af en toe verraderlijke onderstromen te zijn.

Aan de westzijde van de baai, bijna tegen de rotsen aan, is het enige resort-hotel van São Vicente te vinden, het Foya Branca Resort, www.foyabranca.com. Het is een prima hotel, waar je kunt kiezen uit twee zwembaden. Ook kun je mountainbikes en windsurfplanken huren, gebruikmaken van de grote fitnesszaal, duiklessen nemen enzovoort. Het uitstekende restaurant heeft uitzicht over strand en zee, de tuinen liggen er verzorgd bij en de kamers hebben grote balkonterrassen. Gasten kunnen gebruikmaken van een gratis shuttlebus naar Mindelo, dat 10 km verderop ligt.

Vorbij het hotel kun je over een redelijk spectaculair pad langs de rotsen een wandeling maken naar de vuurtoren op de uiterste westpunt van het eiland, Ponta do Farol. Oostelijk van de Baía São Pedro ligt nog een kleinere baai met een grijs zandstrand, de Baía dos Flamingos. Laat je niet misleiden door de naam: er is geen flamingo te bekennen.

Mindelo

Oriëntatie

Hoewel Mindelo ongeveer 70.000 inwoners heeft, heb je niet het gevoel dat er zoveel mensen wonen. Dat komt vooral doordat het historische centrum compact bij de baai en de haven ligt en het gros van de inwoners in de non-descripte wijken landinwaarts woont, waar je als toerist weinig te zoeken hebt.

Het centrum zit overzichtelijk in elkaar. Langs de baai loopt de Avenida Marginal, die ook wel Avenida Praia genoemd wordt. Centraal ligt de jachthaven, ertegenover gaat de Rua Libertad d'Africa, ook wel Rua Lisboa genoemd, oostwaarts de stad in. Circa 150 m verderop kom je dan uit bij het voormalige presidentieel paleis, met erachter een plein en de Jorge Barbosa-school. Dwars op de Rua Libertad d'Africa en dus parallel aan de boulevard langs de baai lopen een paar straten. In noordelijke richting kom je bij Praça Amílcar Cabral, het belangrijkste stadsplein. Ga je in zuidelijke richting, dan kom je uit bij Praça Estrela, waar een permanente kunst- en souvenirmarkt is. Rond deze twee pleinen, de Rua Libertad d'Africa en de boulevard is vrijwel alles te vinden wat toeristisch enigszins van belang is. Pas op voor zakkenrollers; soms zijn ze actief in het centrum van Mindelo.